

مشکلات کتب درسی محصلین

پوهنتون های افغانستان

د آلمان غږ رادیو سره د داکتر یحیی وردک مرکه، بن ښار، سپتمبر ۲۰۱۳

<http://dw.de/p/19eHD>

در برنامه امروز گزارش های از ولایات هرات و خوست در مورد مشکلات محصلین در افغانستان در زمینه دست رسی به کتب و مواد درسی داریم و در همین رابطه با آقای داکتر یحیی وردک مشاور و متخصص اداری وزارت تحصیلات عالی افغانستان و رئیس موسسه افغانیک را در استودیو با خود داریم و به سوالات شما شنوندگان عزیز در همین رابطه پاسخ خواهند گفت:

- سلام خدمت شما آقای وردک و خوش آمدید.

- وعلیکم السلام من هم سلام های خود را از بن به شنوندگان عزیز در افغانستان و در هر جای دنیا که هستند میگویم.

- وردک صاحب زمونږ خپرونې ته ښه راغلاست

- مننه

سوال: وردک صاحب که په لومړې سرکی دا راته ووايست چی تاسی د درسی موادو او کتابونو په برخه کی د محصلینو دغه ډول مشکلاته څه ډول ارزیابی کوی؟

ځواب: درې کاله مخکی کله چی زه د افغانستان ځینو پوهنتونونو ته تللی وم، هلته ما محصلین ولیدل چی شل دیرش کلن پخوانی لکچرنوتونه او چپترونه په خپل لاس لیکل شوې درسی مواد په خپله فوتو کاپی کوی او د هغو څخه منحیث درسی مواد استفاده کوی. دغه حالت زه ډیر خپه کړم حتی چی ما وژړل. نو بیا ما تصمیم ونيوو، چی زه به د درسی موادو په برخه کی کار کوم او د هغی راهیسی زه د افغانستان د لوړو زده کړو په وزارت کی کار کوم او تر اوسه پوری مو ۱۱۶ طبی درسی کتابونه چاپ کړی دي او د افغانستان ټولو طبی پوهنځیو ته مو ورسول.

سوال: بلی آقای وردک شما گفتید که کتاب های چاپ شده، آیا این کتابها تألیف و یا ترجمه شده و به چه تعداد بوده اگر درین رابطه روشنی باند/زید؟

ځواب: بلی کتابهای که ما تا حال چاپ کردیم هم تألیف هست و هم ترجمه. اکثریت این کتابها در حدود ۹۰٪ از طرف استادان پوهنتون های مختلف افغانستان مثلاً ننگرهار، خوست، کابل، هرات و بلخ تألیف شده اند، که این استادان بیست الی سی سال تجربه کاری دارند. اینها در طول همین کار خود کتابها و مواد درسی را جمع آوری نموده و تألیف کرده و بعدا برای ما میسپارند و ما اینها را در چاپخانه های کابل برده و چاپ میکنیم. و بعد از آن به تمام پوهنتونهای افغانستان که اکثریت پوهنځی طب دارند روان میکنیم. تیراژ این کتابها هزار الی دو هزار جلد میباشد و هر کتاب دارای یک سی دی بوده که تمام محتوای کتاب بالای سی دی بوده و تمام کتابها را از یک صفحه انترنیتی که بنام www.ecampus-afghanistan.org میشود که در تمام افغانستان و در تمام دنیا داونلود شود.

- گرانو اوریدونکو خومیاشتی مخکی د لوړو زده کړو وزارت اعلان وکړ چې د هیواد ټولو پوهنتونونو ته یی یو نوي نصاب برابر کړی دی، او د کال په پیل لمړی سمسټر کی به یی تدریس کړی. په دغه نصاب کی د طب پوهنځی لپاره هم ځینی کتابونه شامل وو چې د نورو نړیوالو ژبو څخه ورته ژباړل شوی. خو د هیواد په سویل ختیځ کی د خوست شیخ زاید پوهنتون د طب پوهنځی محصلین اوس هم د یو شمیر مسلکی کتابونو په برخه کی ستونزی لری. دا چی دا څه ډول ستونزی دی، د فریدالله ظاهر په رپوت کی به ورته غور شو.

- د دغه پوهنځی یو شمیر محصلینو آلمان غبراد یو ته وویل چی پوهنځی ته یی یو تعداد کتابونه له کابله را رسیدلی. خو دوی ته له څو پرته نور ندی ور کړل شوی او په کتابتون کی ساتل کیږی. دغه محصلین وایی، لاهم د طب پوهنځی د مسلکی کتابونو له کمبود سره مخ دی او اړ دی چی یا له چپټرو استفاده وکړی او یا هم د ښار له شخصی کتاب پلورنځیو په پیسو کتابونه را ونیسی.

محصل - محمد اسلام د شیخ زاید پوهنتون د طب پوهنځی د دوهم کال محصل یم. محصلین د کتابونو په برخه کی د یو شمیر ستونزو سره مخامخ دی د مثال په ډول د میکروبیولوژی څخه باید شروع کړم، دلته په کتاب خانه کی داسی یو کتاب شتون نلری چی هغه د ما یکروبیولوژی څخه نمایندگی وکړی چی محصلین ور څخه استفاده وکړی نو هغه کتابونه مونږ چی دی که نه، استاد چپټر راکوی همدغه چپټر چی دی مونږ همغه وایو.

د فزیولوژی په برخه کی هم موږ د کابل پوهنتون استاد یو کتاب لیکلی دی دلته په کتابخانه کی هغه نشته موږ یی د بازار څخه په پیسو رانیولی دی.

- د شیخ زاید پوهنتون د طب پوهنځی د دریم صنف یو شمیر محصلین بیا شکایت کوی کوم کتابونه چی د اړوندو وزارت له لوری ور ته رالیږل شوی دی، استادانو دهغه د تدریس پر ځای چپټر جوړ کړی دی چی له کتابونو یوازی د آزادی مطالعی په توگه گټی اخلی او د کتاب موضوع د استادانو له تدریس سره ډیره توپیر لری.

- کوم استاد چی موږ ته درس وایی هغه او دغه کتاب داسمون نه راسره خوری یعنی دا چی استاد موږ ته هیڅ کتاب نه وایی هغه په خپله کتاب جوړ کړی، لس کلنی چپټر یا پنځه کلنی چپټر ټولو مضامینو کی هم داسی دی.

په یو مضمون کی نه دوه کی نه دی همغه پخوانی چپټر چی استادانو کوم لیکلی دی هغه چپټر تدریس کیږی هو بلکل دا کوم چی وزارت وایی چی موږ کتابونه را استولی دی او دا کتابونه د همغه درس سره هیڅ سمون نه خوری.

- د خوست د طب محصلین په عین حال کی له لوړو زده کړو وزارت نه غواړی چی په ځینو برخو کی انگلیسی کتابونه هم ورته راولیږی ځکه په وینا یی هغه علمی موضوعات چی په یادو کتابونو کی شته په پښتو او دری کتابونو کی نشی موندلی. خو په ورته وخت کی د طب پوهنځی رییس جهان شاه تنی له دی امله له آلمان غبراد یو سره له خبرو کولو ډډه وکړه چی په وینا یی وزارت ته یی په بیا، بیا د کتابونو او د پوهنځی د اړوندو ستونزو رسمی مکتوبونه رالیږلی دی. خو تر اوسه هیڅ غور پری ندی شوی، په هم دی حال کی موږ وغوښتل چی د یاد و ستونزو په اړه د خوست د شیخ زاید پوهنتون له رییس پوهندوی محمد رسول باوری سره خبری وکړو، خو هغی ته په رسپشن کی نږدی یو ساعت انتظار شو خو دمر کی لپاره یی وخت را نکړو، شیخ زاید پوهنتون ۱۵ پوهنځی لری او کابو ۷۵۰۰ محصلین په کی زده کړه کوی چه دا د هیواد د بیلو بیلو سیمو ځوانان دی او نژدی ۹۰ تنه انجونی هم د یاد پوهنتون په بیلو بیلو پوهنځیو کی په زده کړو بوختی دی.

سوال: بلی وردک صاحب! د خوست رپوت مو واوریدی تاسی په دی هکله څه وایاست؟

خواب: لمړی خو دا باید ووايم چې د مايکروبيولوژۍ مضمون چې مور دري کتابونه د پوهاند دوکتور عبیدالله عبید چې اوس بر حاله زموږ د وزارت وزیر دی چاپ شوی دی، په ۲۰۰۰ ټوکو کې او دا مو ټولو پوهنتونونه ته لېږلی دی چې پرازیتولوژۍ ده، مايکروبيولوژۍ عمومي او مايکروبيولوژۍ خصوصي ده. همدا شان عمومي مايکروبيولوژۍ د شاخص چاپ کړی ده، بله مايکروبيولوژۍ د پوهاند محمد جمعه حنیف چاپ کړی ده، اساسات پرازیتولوژۍ د يوسف مبارک او پرازیتولوژۍ د داکتر صابر چې په يو مضمون کې مور دومره کتابونه چاپ کړي دي او دا مو تقسیم کړی دی. داسی چل دی چې په افغانستان کې ۶ تر ۷ زره د طب محصلین مور لرو، مور متأسفانه نشو کولای چې هر محصل ته يو کتاب ورکړو. دا داسی کيږي چې مور زیاد تره کتابونه، کتابخانو ته ورکوو. بیا محصل باید د سمستر په پیل کې کتاب، د کتاب خانی نه واخلي بیا امتحان یی چې ور کړ، کتاب بیرته کتابخانی ته ورکړی، دا یوه مسله. دوهمه مسله دغه ده، چې ښه ده چې دوی خپله تصدیق وکړ چې کتابونه رسیدلی دی، خو دا چې د دوی استادان د دغه کتابونو پر عوض پخوانی چپترنوتونه استفاده کوی دا باید دوی خپله اداری ته ووايي او همدغه استادان او مسولین یی یعنی رییس د پوهنځی او رییس د پوهنتون باید دغه استادان دی ته وهڅوی، چې د نویو درسی موادو او ستندرد موادوڅخه استفاده وکړی.

- بلی آقای وردک یکی از شنوندگان از ولایت بلخ در همین رابطه سوال را مطرح کرده اند:

- بسم الله الرحمن الرحيم یکی از محصلین دانشگاه بلخ هستم ، من از مهمان برنامه سوال دارم که آیا منابع درسی ای که از خارج به زبان های ملی ما ترجمه میکنند، آیا وزارت تحصیلات عالی بالای اینها نظارت دارند و یا خیر؟

ج- بلی من برای شما باید عرض بدارم که تنها یک قسمت کمی از این کتابها ترجمه شده مثلاً یک کتاب است که راهنمای اساسی انستیزی برای کشور های رو به انکشاف، این کتاب را طوری چاپ کرده ایم که یکطرف ان انگلیسی است و همان تکست اصلی اوريجنل ان طرف دست چپ ان دري است. اکثریت کتابهای را که ما چاپ کردیم و به دسترس شاگردان افغانستان قرار دادیم انها نوشته و تألیف همین استادان پوهنځی طب افغانستان هستند. هر کتاب تصدیق میشود از طرف آمر دیپارتمنت مربوط، رئیس پوهنځی مربوط و رئیس پوهنتون مربوط. آنها تصدیق میکنند، که این کتاب درست نوشته شده است و این کتاب قابل استفاده محصلین است و به درد محصل میخورد، بعد از آن ما اقدام به چاپ و توزیع آن میکنیم.

- بلی تشکر داکتر صاحب تاسی د کتابونو ژباړی ته اشاره وکړه، خو بیا هم ځینی محصلین د ژباړی په برخه کې ځینی مشکلات لری لکه دغه خور چې مور ته وایی:

- زه د داکتر صاحب نه دا پوښتنه کوم چې دا کتابونه چې دوی ترجمه کړی دی، د دینه محصلین په پوره ټوگه استفاده نشی کولی. یعنی مطلب می داسی دی چې یو دوه دري جملی ویلو نه وروسته داسی یوه نقطه پکی راځی چې محصل پکی بند پاتی کيږی، بیا مجبور دی چې هغوی انگلیسی تکست بوکونو ته مراجعه وکړی خپل مشکل د هغی نه او یا د انترنیت له لاری موضوع گوگل کی واچوی او هغه ځای نه سرچ وکړی او موضوع ځان ته پیدا کړی، په دی اړه داکتر صاحب څه نظر لری؟

خواب: د دوی دغه تشویش دهغه کتابونو په هکله پرځای دی چې یا په خارج کې یا په داخل د افغانستان کې یو په یو د خارجي منابعو نه ترجمانان یی ترجمه کوی، چې هغه ده مسلکی ترمینالوژۍ باندی نه پوهیږی. په داسی مواردو کې دغه مشکل شته دی، چې دا باید حل

شی. زموږ کتابونه دغه مشکل نلری. زموږ حتی دری کتابونه مکمل په انگلیسی ژبه کی دی او یو کتاب مو داسی دی چی یوی خواته یی هغه اصلی متن په انگلیسی دی او بلی خواته یی دری متن دی، چی په دی کی دغه مشکل نشته.

- بلی آقای وردک شماری از محصلین دانشگاه هرات مگویند، تا اکنون هیچ نوع کتابی به زبان های دری و پشتواز طرف وزارت تحصیلات عالی در دسترس آنها قرار نگرفته است. در همین رابطه همکار ما هوشنگ هاشمی از ولایت هرات گزارشی دارند که باهم میشنویم:

- شماری از دانش جویان در دانشگاه هرات از عدم موجودیت کتاب های مسلکی به حد کافی شکایت دارند و میگویند که مسئولان به این مشکل توجه جدی ندارند. نظیر احمد دانشجوی سال سوم دانشکده انجیری دانشگاه هرات میگوید:

به دری و پشتو بسیار کتاب کم است و به فارسی ایرانی است. کتابهای که به درد بخور باشد خیلی کم است. بعضی لغت های دارند که ما به آنها آشنایی نداریم و دیگر بیشتر به زبان اگلیسی است کتاب های مسلکی خیلی است ولی آنقدر که بتوانیم استفاده نماییم نیست و یا از هر کتابی اگر یک و یا دو دانه باشد، مثلاً بعضی کتابهای بخش لابراتوار هستند شاید یک و یا دو دانه در تمام فاکولته باشد اما به دسترس استادان و شاگردان نیست. خیلی بچه ها است از اطراف که بیچاره ها پول ندارند و این جا که میآیند خرچ و مصرف اطاق را حساب نموده و کتاب خریدن برای آنها مشکل میشود.

- این در حالیست که در شماری از دانشکده های دانشگاه هرات عدم توجه به کتابخانه ها مشکلاتی را برای دانشجویان بوجود آورده است. پرویز هاضم محصل دانشکده کمپیوتر ساینس دانشگاه هرات میگوید:

کتابهای را داخل کتابخانه گذاشته ولی متأسفانه ما کتابداری را نداریم، کسی که مسول کتابخانه است ما نداریم. خوب این بی توجهی ریاست پوهنتون متأسفانه است. فرهاد نیکزاد محصل پوهنخی طب میگوید:

محدودیت کتابهای مسلکی بر مشکلات محصلان چند برابر افزوده است.

- تعداد کتابها کمتر از چیزی است که برای تمام محصلین برسد. شاید ده دانه تکستبوک ما از یک مضمون داشته باشیم و طبعاً برای بیشتر از ده نفر کفایت نمیکند و مجبوریم که یک کتاب از آن گرفته و آنرا کاپی نماییم و آنرا انتشار کنیم چون به هر صنف حدوداً صد نفر و یا هشتاد محصل در یک صنف است.

- نذیر احمد سکندری معاون دانشگاه هرات مشکل محدودیت کتاب درین دانشگاه را رد کرده و او میگوید در سال جاری بیش از بیست هزار جلد کتاب، بیش از پنجمصد عنوان درین دانشگاه جذب شده است.

- ما نمیتوانیم که کتاب را ببریم به محصلین بدهیم که باخود داشته باشند. اکثراً محصلین در قسمت حفظ کتاب کوشا نیستند. کتابها از لحاظ مسایل نگهداری به مشکل مواجه اند اما کتابها همه به کتابخانه های اختصاصی که ما در هر پوهنخی داریم و کتاب خانه عمومی پوهنتون هر وقت که خواسته باشید در آنجا کتابدار های ما هستند که از آنها استفاده کنند.

- مسئولان دانشگاه هرات میگویند کشورهای مختلف به ویژه امریکا و آلمان در قسمت تهیه کتاب های مسلکی در طی ده سال اخیر کمک های زیادی را نموده اند.

- بلی آقای وردک شما گزارش را شنیدید آیا کدام پروگرام مبنی بر خریداری کتاب برای کتابخانه های پوهنتون داشته اید و یا در آینده دارید؟

جواب: اول باید بگویم که محصلین عزیز راست میگویند واقعاً افغانستان و پوهنتون های افغانستان اشد ضرورت به کتابهای به زبان دری و پشتو دارند که چون متأسفانه اکثریت محصلین ما به زبانهای خارجی و انگلیسی نمی دانند و کتابهای انگلیسی هم وجود ندارد و یا اگر وجود دارد خیلی قیمت هستند، به این خاطر باید در پهلوی پروگرام کتابهای طبی، که ما از سه سال به اینطرف بالایش کار کردیم و یک تعداد چاپ شده و در دسترس محصلین قرار دارد، باید در تمام بخش های غیر طبی مثلاً علوم اجتماعی، تاریخ، ادبیات، علوم طبی، ساینس و در تمام رشته که تدریس میشوند در افغانستان باید یک کتاب درسی به زبان دری و پشتو وجود داشته باشد. خوشبختانه در بخش معارف، وزارت معارف از چندین سال به اینطرف یک پروگرام وسیعی چاپ کتب درسی را از صنف اول الی صنف دوازده در تمام مضامین شروع کرده بود و در همین چند سال اخیر کتابها به تمام مکتب های افغانستان توزیع شده و حتی کتاب رهنمای معلم هم در این اواخر چاپ و به دسترس معلمین قرار دارد. همین طور باید برای تمام پوهنتون های افغانستان یک پروگرام ملی کتاب های درسی را در تمام رشته ها داشته باشیم، مثلیکه محصلین گفتند، نظر من هم اینطور است. در کیفیت تدریس رول عمده را استاد و کتاب درسی دارد. جایکه کتاب درسی وجود نداشته باشد، در آنجا محصل بیچاره نمیتواند درس را خوب یاد بگیرد و درس را که خوب یاد نگرفت، یک داکتر خوب بوجود نمیآید و داکتر خوب که نداشتیم، پس مریض های ما تداوی نمی شود و باید به خارج بروند.

- بیابه هم د/اوریدونکو پیامونوته ورشو او وابه ورو چی زمور دغه/اوریدونکی شه وایی:

- بسم الله الرحمن الرحيم. زما نوم محمد خالد د ننگرهار اوسیدونکی یم د داکتر صاحب خخه زما پوښته دا ده چی د دغو محصلینو لپاره په پوهنتونونو کی کوم کتابونه ژباړی کیری، کنه د دی لړی باید چی د تر ډیره وغځول شی. خو مور لپاره مهمه دا ده چی مور لپاره همغه مسلکی کتابونه یعنی د طب پوهنځی لپاره چی کوم کتابونه اړین او ضروری دی باید هم هغه ورته وژباړل شی. دا مهمه نه ده چی دوی چی دی د جلدونو شمیر ته په دوه زره او دری زره پوری رسوی. کنه یو کتاب دی وژباړی خو په صحیح طریق ه سره، تر څو چی محصلین په ښه توگه باندی ورته استفاده وکړی.

جواب: زمور دغه محصل رښتیا وایی. باید همدغه لړی وغځول شی، یعنی پراختیا پیدا کړی. یعنی په هغو برخو کی چی کتابونه تر اوسه ندی ترجمه شوی، نه دی چاپ شوی باید چاپ شی. او دوی بله مسله د کیفیت هم مهمه ده. باید او باید ښه کتاب وژباړل شی، ښه کتاب چاپ شی او کیفیت ته یی توجه وشی، پوره ورسره موافق یم.

- بلی آقای وردک، مصارف کتابهای که شما چاپ کرده اید چقدر شده وکی تمویل کرده من فکر میکنم موسسه همکاری های اکادمیک آلمان DAAD با شما همکار بوده اند؟

جواب: در مورد چاپش در قدم اول دی آه آه دی یا جرمن اکادمیک اکسچنج سرویس با ما همکاری کرده اند، که اکثریت کتاب ها با مصارف همین مؤسسه چاپ شده است. درین اواخر خصوصاً در دو سال اخیر یک مؤسسه دیگر به نام (کندر هلف - افغانستان)، که رئیس آن داکتر ایروس است، آنها در بخش چاپ کتب درسی برای ننگرهار، چون آنها پروژه های تعلیمی دارند با ما همکاری کرده اند. درین جا باید بگویم که مصارف فی کتاب تقریباً دو الی سه ایرو هست، این فقط مصارف چاپ کتاب است. ما برای حق التألیف این کتابها و یا حق الترجمة این کتابها حتی یک افغانی هم به استادان و به مؤلفین نداده ایم، به خاطر اینکه آنها معاش میگیرند. برای تدریس و تهیه مواد درسی فعلاً یکصد و شانزده کتاب طبی را چاپ و تقسیم کرده ایم. و درین اواخر اولین کتاب غیر طبی بنام کتاب ریاضیات چاپ شد، از پوهنتون خوست. کوشش

ما همین است که در بخش چاپ کتب غیر طبی هم اگر امکانات پیدا شود که ما چاپ کنیم. طوریکه شما شنیدید از محصلین عزیز ما که ایشان اشد ضرورت دارند که در بخش های غیر طبی هم کتاب چاپ شود.

- بلی وردک صاحب د بلی خوا د پوهنتونونو د تجهیزاتولو او دکتابونو د چاپولو په برخه کی د عالی تحصیلاتو د وزارت سره د نړیوال بانک له خواه ۵۰۰۰۰۰۰۰ دالرو مرسته شوی ده آیا د دغو پیسو څخه تاسو د کتابونو چاپولو په برخه کی گټه اخیستی ده او که څنگه؟

خواب: متأسفانه تر اوسه پوری مور د بانک جهانی د پیسو څخه استفاده نه ده کړی. پروسر کال مور یو پیشنهاد وکی، چی بانک جهانی دا ومنله، خو متأسفانه د ځینو بروکراسیو په خاطر چاپ نشول دغه کتابونه. زما هیله او امید هم همدغه دی، چی زموږ وزارت او د افغانستان نوری وزارتخانی چی نړیوال کومکونه کوی د دغه وزارتخانو سره چی یو پروگرام ورته جوړ شی او دا به ډیر ډیر پر ځای کار وی، که د نړیوال بانک د پیسو څخه د نورو برخو تر څنگ، د درسی کتابونو د چاپ په هکله استفاده وشي، دا به ډیر پر ځای استفاده وی. دغه پیسی د همدی د پاره ورکول کیږی دغه وزارت ته، چی کیفیت د تدریس جگ کړی او بهترین وسیله د کیفیت د درس د جگولو د کتابونو چاپ دی. - بلی آقای وردک آیا کتابهای که از سوی وزارت چاپ میشود فقط در اختیار مراکز تحصیلات عالی دولتی قرار میگیرد؟ یا که مراکز تحصیلات عالی خصوصی هم میتوانند از اینها استفاده کنند یک بخش؟ و بخش دیگر آیا در دیگر کتاب خانه ها به فروش میرسند یا خیر؟

خواب: کتابهای را که ما تا اکنون چاپ کرده ایم، بخش اعظم اینها به کتابخانه های پوهنتون های دولتی قرار گرفته و پوهنتون های که پوهنځی طب دارند به مثل پوهنتون طبی کابل، پوهنتون بلخ، هرات، قندهار، پکتیا، خوست و ننگرهار والبیرونی. در افغانستان درین اواخر یک سلسله پوهنځی های طب و پوهنتون های خصوصی هم ایجاد شده که ما دو سه جلد هر کتاب را به همین پوهنځی های طب خصوصی هم در اختیار آنها میگذاریم. چون همان جا هم داکتر تربیه میشود، مثلاً حتی در بعضی ولایات افغانستان در بلخ، هرات، قندهار، در خوست هم پوهنځی های طب خصوصی وجود دارند، ما همراهی آنها همکاری میکنیم. ما از هیچ کس یک پول هم نگرفته ایم و بطور رایگان به تمام اینها در اختیار این ها قرار میگیرد. در پهلوی این ما به یک سلسله ارگان های دیگری هم یک، یک نمونه کتاب را میدهیم، مثلاً وزارت صحت عامه، یک سلسله شفاخانه های افغانستان مانند چهارصد بستر، به اکادمی علوم یک، یک نمونه این کتابها را روان میکنیم، یک سلسله موسسات دیگری را، منتها به شکل نمونه.

- بلی وردک صاحب که په آخرکی دا راته وویاست آیا دغو کتابونو مؤلفینو د پاره هم ستاسو وزارت له خوا کوم امتیاز ورته ورکول کیږی که څنگه؟

خواب: په افغانستان کی سیستم داسی دی چی یو استاد کتاب چاپوی، کتاب لیکي د هغی د علمی رتبی د پاره یوضرورت دی او که دا کتاب د انسجام امور اکادمیک لخوا تأیید او منظور شی، دی یو علمی رتبه اخلي، دا یو امتیاز دی. زموږ لخوا نه دوی ته فقط پنځوس جلده کتابونه ورکول کیږی منحیث تشکری. دوی ته هیڅ نوع پیسی مور نه دی ورکړی.

- د عالی تحصیلاتو په وزارت کی مشاور او اداری متخصص محترم داکتر یحیی وردک څخه یوه دنیا مننه چی په ډیره حوصله مندی سره بی زموږ او د اوریدونکیو پوښتنو ته ځواب ورکی.

خواب: ستاسو څخه هم یوه نړی مننه چی زه مو دلته سندیو ته راوبللم او په دغه موضوع کی زما غږ او د محصلینو غږ او د کارپوهانو غږ مو خلکو ته ورسوله.